

BITEF TEATAR

SEZONA 04 / 05

Roland Šimelfenig
**Žena iz
prošlosti**

BITEFTEATR

SEZONA 04 / 05

Roland Šimelfenig
**Žena iz
prošlosti**

Roland Šimelfenig
ŽENA IZ PROŠLOSTI

Prevod: Vera Konjović

Režija: Mateja Koležnik

Scena: Branko Hojnik

Stilista: Iva Stefanović

Autor muzike: Coco Mosquito

(Korišćeni semplovi

sa „belog“ albuma grupe Beatles)

Autor videa: Gregor Fon

FRANK:

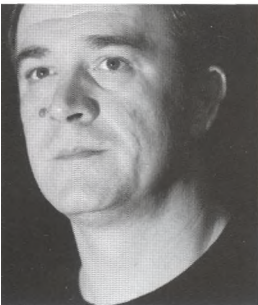
KLAUDIJA:

ROMI FOGTLENDER:

Boris Isaković

Lada Skender

Jasna Đuričić

Inspicijent: Maja Jovanović

Organizator: Jelena Stojićević

Pokretači kulisa:

Aleksandar Marinković, Vladimir

Milošević, Goran Gavrančić

Majstor svetla: Dragan Đurković

Majstor tona: Miroљub Vladić

Šef tehlike: Ljubomir Radivojević

Šminkerka: Vanesa Obradović

Garderobier: Nebojša Bastać

Premijera:

7. jun 2005. godine

u Bitef teatru u 20 sati

Dekor izrađen u radionici

Narodnog pozorišta Beograd

ANDI:

TINA:

Milutin Milošević

Ana Franić

Roland Šimelfenig

Roland Šimelfenig (Roland Schimmelpfennig) rođen je 1967. u Getingenu, i prvo je radio kao novinar i pisac u Istanbulu.

1990. upisuje studije režije kod Ota Falkenberga, zatim postaje asistent režije, kasnije saradnik i umetnički direktor Kameršpile iz Minhena.

1996. napušta Kameršpile i radi kao slobodni pisac i prevodilac.

Od 1993. piše radio i pozorišne drame, i dosad ih je napisao oko šesnaest, primivši više značajnih nagrada (Els Lasker Šuler za "Riba za ribu", Nestrojevu nagradu za komad "Push-up 1-3").

Od 1999. do 2001. Roland Šimelfenig radi kao dramaturg i pisac pri Šaubine na Lenjinovom trgu koja je praižvela njegove komade "Pred dugo vremena u maju", "MEZ", i "Arapska noć".

Među mlađim i novijim nemačkim dramatičarima Roland Šimelfenig trenutno je autor s najviše praižvedenih predstava,

autor koji se kreće nekim drugim, još neistraženim dramaturškim putevima savremenog pozorišta. Koristeći čitav arsenal inovativnosti iz poslednje decenije, autorove osobine mogle bi se sažeti na sledeći način: Šimelfenig je autor konstrukcije i umeća fuge. U svim svojim komadima ekperimentiše sa dramskom pripovednom tehnikom, pa je tako "Arapska noć" drama u pet glasova u kojoj se stapa prikazivanje i pripovedanje, "Push up 1-3", paralelna montaža "scena u paru" (ono što se dešava u scenama na prvom spratu odražava se u scenama koje se odigravaju u podrumu), dok je "Pre/posle" scenski kovitlac sa 36 uloga u kojem se minimalistički odlomci zbivanja, koji pokreću radnju, povezuju ili izdvajaju unutar vremenskih skokova. "Pozorištu ne treba romantika, trebaju mu ideje" izjavljuje Šimelfenig stekavši epitete "čistog dramatičara", "enigmatička", čija lica govore u zagonetkama govoreći tako mnogo više nego što misle, a na kraju i epitet "pesnika u užem smislu" i "poete". Uz to, Šimelfenig je i snažan autor pozorišta magijske i arhaične atmosfere, stvarnosti i sna. Šta mu je važnije od pisanja pozorišnih komada, glasilo je jedno novinarsko pitanje upućeno nekom prilikom Šimelfenigu. "Ljubav" je bio odgovor. Šimelfenigove scenske priče uvek su ljubavne priče.

Mateja Koležnik

Mateja Koležnik je slovenačka rediteljka koja je osvojila Nagradu Prešernovog gledališča, slovenačku nagradu za najveća postignuća u kulturi, za režiju predstava *Noževi u kokoškama* (D. Harover) i *Proslava* (Vinterberg i Rukov), obe u Slovenskom narodnom gledališču u Ljubljani 2001. godine.

Nagrađena je i Velikom nagradom Borišnikovega srečanja za predstavu u celini (*Noževi u kokoškama*) koja joj je donela status jednog od najzanimljivijih slovenačkih reditelja mlađe generacije. Mateja Koležnik diplomirala je na Akademiji za pozorište, radio, film i televiziju u Ljubljani s predstavom *Rođendan* Harolda Pintera (1990). Od tada režira po raznim slovenačkim pozorišnim kućama s naglaskom na vrlo uspešnu realizaciju evropskih i američkih komada.

Važno je istaknuti sledeće drame: Olbijeve *Tri visoke žene* (1996), Fogelov tekst *Kako sam naučila da vozim* (2000) i Glovackovu *Antigonu u Njujorku* (2001.).

U SNG Ljubljana režirala je *Impresario* slovenačkog autora Ferija Lainščka (1990), tekst Israela Horovica *Indijac hoće u Bronx* (1996), Olbijevo klasika *Ko se boji Virdžinije Vulf* (1997), Mekdoninu *Lepoticu iz Linejna* (2000) i Molijerovu *Školu za žene* (2003)

U sezoni 2003/2004. režirala je La Bitovu *Stvar je u obliku* (takođe u SNG Ljubljana), komad Rolanda Šimelfeniga *Push up 1-3.* i *Smrt trgovačkog putnika* Artura Milera u SNG Maribor.

ŠIMELFENIG PRVI PUT MEĐU NAMA

Po Beogradu se priča da ako u Nemačkoj jedno dramsko delo doživi uspeh, a ustanovi se da je taj komad neki dramaturg u drugom pozorištu odbio, nepažljivi dramaturg gubi mesto. Ako je to istina, onda je prirodno da se u Nemačkoj svake sezone rađa po nekoliko dramatičara koji imaju budućnost.

Tridesetosmogodišnji Ronald Šimelfenig (Roland Schimmelpfenig) u takvoj povoljnoj atmosferi, sa svojim neobičnim darom za novo u dramskoj književnosti, nije mogao biti nezapažen.

Njegova drama "Žena iz prošlosti", prva Šimelfenigova drama kod nas, najbolji je dokaz takve tvrdnje. Do sada se sa Šimelfenigom beogradski ljubitelj teatra mogao upoznati jedino čitajući tekst njegove drame "Pre/Posle", izdate na inicijativu Nenada Prokića početkom sezone 2004/05, u ediciji "Ad opus nostrum" Bitef teatra.

Na prvi pogled drama "Žena iz prošlosti" je veoma jednostavna. Drama se dešava u porodici sredovečnog para Franka i Klaudije, koji imaju sina Andija. Momak opet ima devojkicu Tinu, što je nešto najprirodnije na svetu. I ne bi bilo drame da nije u njihovom

običnog dana banula Romi Foglender, "žena iz prošlosti".

Sa njom sve postaje apsurdno. Život obične nemačke (ili bilo koje zapadnoevropske porodice, pa i naše) postaje apsurdan.

Ono što je izvor apsurdna u Beketovoj dami "Čekajući Godoa", da se neko čeka i ne dočeka, za koga se ne zna ko je i šta je, u Šimelfenigovoj drami apsurdan je, ne nedolazak, već dolazak jedne na izgled obične žene u godinama. Ona ima pretenziju na Klaudijinog muža, uime njihove nekadašnje ljubavi. Ona opsesivno traži da se ta ljubav iz mladosti nastavi uime nekog nepisanog prava koje je sama izmislila i nameće ga čoveku iz sadašnjosti. I izaziva tragične posledice.

Dok je apsurd u dramama koje su u istoriji svetske drame 50-ih godina prošlog veka i nazvane "drama apsurdna" lišene emotivnosti, Šimelfenigov apsurd je sav zasnovan na emociji. U Beketu apsurd proističe iz metafizičkog osećanja sveta, lišenog svrhovitosti i razloga postojanja, a kod Joneska iz jezičkih apsurdna koji postaju životni apsurdi.

Izvor Šimelfenigovih apsurdna je ljubav, osećanje koje je jedna od osnovnih vekovnih tema ne samo svetske dramaturgije, već i velikih epova i poezije.

Jedna obična žena, jednog običnog dana u jednoj malo-gradanskoj porodici bane u njihov život i izazove tragediju. Iako po spoljnim karakteristikama ta opsednutost ljubavlju kao takvom nema karakteristiku strasti, kao recimo kod Rasina ili Lorke, ona je kobna u svojoj opsesivnosti. Da tragedija danas nije mogućna, jer nema uzvišenih kraljeva i polubogova antike, po nekima je pogrešna teza, jer svako vreme ima svoju tragediju i njen doživljaj.

Nije moje da gledaocima, pred predstavu, prepričavajući fabulu, kvarim spontanost doživljaja. Radnja komada je veoma jednostavna, ma koliko je u svojim ispoljavanjima apsurdna. Radnja je veoma jasna po svojim posledicama, ma koliko složena ako se traže motive agiranja dramskih lica. A pisac je zapravo i napisao takvu dramu nejasnih motiva, da bi pronašao još jedan apsurd ljudskog življenja. Danas, a možda i sutra.

Osim nedostatka psiholoških razloga koje motivišu lica u drami, ako dramu tretiramo kriterijumima psihološke drame skandinavskih dramskih pisaca XIX veka, pa tamo dalje sve do Judžina O`Nila, Artura Milera i Tenesija Viljensa, Šimelfenig nas svojim sredstvima upućuje da ga psihološka realistička drama ne zanima.

Zato i pribegava neuobičajenom dramaturškom sredstvu - vraćanjem radnje komada po nekoliko trenutaka, sati ili dana unatrag, a onda nastavlja unapred. Time ne samo da varira temu na način fuge, već i stvara dramsku napetost kao klasično dramaturško sredstvo, ali na neklasičan način. Tom formom postiže više efekata - produbljuje temu, igra se sa vremenom kao ljudskom kategorijom na koju je čovek osuđen, da uvek ide samo napred, osim u pozorištu po volji autora. Time publici jasno stavlja na znanje da nije u građanskoj realističkoj drami, iako lica kao da su iz takve drame pobjegli. A reditelja stavlja pred formalni izazov kome on ima da nađe suštinsko značenje.

Dobro je što ovu dramu upoznajemo preko slovenačke rediteljke Mateje Koležnik. Imao sam priliku da u Slovenskom narodnom gledališču u Mariboru vidim njenu predstavu "Smrti trgovačkog putnika" Artura Milera iz 1949. godine. Mateja je ovu već klasičnu dramu američkog realizma izrežirala kao da se u dramskoj književnosti već desio jedan Roland Šimelfenig. To nije bilo lako, ali bilo je sveže i plodonosno.

Jovan Ćirilov

BITEF teatar
Srbija i Crna Gora, Beograd
Skver Mire Trailović 1
Direkcija: Beograd, Terazije 29/1
Tel: (+381 11) 3243 108, 3243 109
Fax: (+381 11) 3243 966
Box office: (+381 11) 3220 608
e-mail: bitef@bitef.co.yu
www.bitef.co.yu

BITEF TEATAR

SEZONA 04 / 05